

МЕНЕДЖМЕНТ ЯКОСТІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

УДК 811.111

В. П. Атаманчук

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

У статті розглядаються основні різновиди методу проектів, визначаються характерні особливості методу, аналізуються вимоги щодо організації проектної діяльності студентів.

Ключові слова: метод проектів, пізнавальна діяльність, творчий пошук.

Метод проектів вважається одним з «основних сучасних активних інноваційних методів навчання» [2]. Суть його полягає в постановці конкретних завдань перед студентами, в процесі вирішення яких вони повинні будуть самостійно зібрати інформацію по темі, опрацювати і осмислити необхідний матеріал, зробити висновки і оформити у вигляді цілісного презентаційного продукту. Використання методу максимально сприяє розвитку мислення, як процесу самостійного пізнання нового, здобуттю власного досвіду, що дозволяє здійснювати самостійні аналітико-синтетичні мисленнєві операції (такі, як виявлення закономірностей, проведення зіставлень, здійснення узагальнень та ін.). А це, у свою чергу, є шляхом до розкриття таких цінних якостей, як альтернативність, оригінальність, новизна мислення.

Характерними рисами методу проектів є те що викладач окреслює загальні риси і напрям роботи, яку повинні здійснити студенти, а студенти розробляють прийоми вирішення практичних задач і проблем, продумують деталі пізнавального процесу, метою якого є досягнення кінцевого результату. Викладач здійснює функцію координатора та надає необхідні консультації. Безперечною перевагою методу проектів є те, що він орієнтований не тільки на самостійну роботу студентів, що теж є позитивним, а й значною мірою на активне використання уже здобутих знань і сформованих навичок. Адаже важливим компонентом будь-якого освітнього процесу, власне його ціллю, є не стільки накопичення фактичного матеріалу, скільки вміння його застосовувати. За допомогою методу проектів можна ефективно актуалізувати наявні знання, включивши їх у широкий контекст пошуку нового. Метод проектів дає можливість багатомірного охоплення досліджуваної проблеми, адже за словами Л.В. Насонкіної, «Проектна технологія включає в себе сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за самою своєю суттю» [4].

Англійські спеціалісти у галузі методики викладання мов Т. Блур і М. Дж. Сент-Джон розрізняють три види проектів:

1. Груповий проект, в якому дослідження здійснюється всією групою, а кожен студент вивчає певний аспект обраної теми.
2. Міні-дослідження, що складається з проведення індивідуального соціологічного опитування з використанням анкетування та інтерв'ю.
3. Проект на основі роботи з літературою, що має на увазі вибіркоче читання з конкретної теми і підходить для індивідуальної роботи.

Екстраполюючи цю класифікацію у сферу літературознавчих дисциплін, окреслимо загальні принципи організації групових проектів. Робота над проектом передбачає такі етапи: визначення теми, проблем і цілей проекту; обговорення структури проекту, складання орієнтовного плану роботи; представлення необхідного матеріалу; збір інформації; робота в групах, обговорення проміжних результатів, коментування, виправлення помилок; аналіз зібраної інформації, координація дій; підготовка і демонстрація проекту. Метод проектів дозволяє досліджувати об'ємні пласти матеріалу зі значною науково-пізнавальною ефективністю. Без сумніву, цей метод поєднує у собі різні форми роботи, що і забезпечує широту охоплення досліджуваних явищ. Проте головним його елементом є самостійний пошук: від постановки проблеми, коли потрібно визначити, від яких здобутих знань треба відштовхуватися, де, яким шляхом із яких галузей науки отримувати нові, до процесу обґрунтування достовірності отриманих результатів, висловлення аргументованих міркувань, до знаходження власного стилю творчого і критичного мислення. Проект є інтегративною формою роботи, що розвиває вміння застосовувати отримані і нові знання, знання з різних сфер науки, вміння осмислити проблему під різними кутами зору, що врешті дозволяє побачити відносно цілісну картину досліджуваного явища.

У процесі виконання завдань проекту студенти мають змогу зосередитись на вирішенні конкретних проблем, використовуючи художні тексти, літературно-критичні праці, історико-біографічні дослідження як матеріал для аналізу, осмислення, інтерпретації. При цьому процес формування літературознавчих компетенцій студентів, як правило, переведений у сферу продуктивної творчої діяльності.

Подаємо структуру проекту «Поетичний світ Майка Йогансена» (підготували студенти IV курсу факультету української філології та журналістики Кашуба З., Гвоздьовська Ж.):

I. Загальні відомості про постать Майка Йогансена у літературному та історичному контексті. Подається інформація про спогади сучасників поета, визначаються головні риси профілю Йогансена – поета, прозаїка, критика, знавця мов, що формує образ творця із багатьма несподіваними гранями.

II. Висвітлення проблем формування творчої особистості та світоглядних позицій Майка Йогансена. Особливості становлення митця через шлях до соціалістичного світосприймання, класового та духовного формування, пошуків нових форм художнього осягнення революційної доби.

Біографічні відомості. Політичні уподобання. Інформація зі спогадів митця про захоплення філософією. Активна перекладацька робота над творами В. Шекспіра, Ф. Шиллера, Е. По, Е.-М. Рільке, Дж. Уеллса. Знання мов: усіх скандинавських, майже всіх слов'янських, англійської, німецької, французької, італійської, іспанської, старогрецької, латинської. Заявка про себе як про поета у журналі «Шляхи мистецтва» у 1921 р. Збірки поезій та літературознавчі праці. Участь у створенні літературних угруповань ВАПЛІТЕ «Техно-мистецької групи «А», періодичних видань «Літературний ярмарок», «Універсальний журнал». Співпраця із діячами театру. Твори для дітей. Арешт М. Йогансена і розстріл у Києві 27 жовтня 1937 р.

Належність М. Йогансена до романтично-революційної течії, своєрідність тем, образів та стилю. Оцінка критиками. Кредо поета.

III. Окреслення особливостей поетичного світу митця. Новатор у літературі. Соціальна спрямованість духовної енергії поета. Вибухова емоційність творів. Романтичне світовідчуження. Самоозначення поета.

IV. Етап стихійної революційності молодого українського інтелігента. Поезія нюансів, натяків, настроїв. Поетурбаніст і поет-філософ. М. Йогансен-експериментатор у поемах «Комуна» та «Революція».

V. Поетична творчість 1925-1929 років. Мотив «романтики буднів». Химерність, вигадливість та асоціативність лірики М. Йогансена.

VI. Тема самопожертви в ім'я високих революційних ідеалів у баладах Майка Йогансена. Громадянські почуття поета.

VII. Висновки. Майк Йогансен – поет і прозаїк, сценарист і лінгвіст, філософ і перекладач, публіцист і літературний критик. Його вірші – це оригінальна форма і багатий зміст, блискучий дотеп і тонкий ліризм. Своїм віршовим доробком він вніс до української поезії багато нового, наблизивши її до рівня світових зразків. Критика називала Майка Йогансена «філологом поезії» (О.Лейтес), «ювеліром форми» (В.Коряк), поетом «роздумливого інтелектуалізму» (О. Дорошкевич). За сімнадцять років творчої діяльності видав вісім книг віршів, десять книг прози (з них п'ять – книги нарисів), чотири дитячі та дві – літературознавчі. Проте з усього створеного головним вважав поетичний доробок. Поетичний світ Майка Йогансена визначається пошуками нової мови за рахунок звуко-сміслових експериментів. Митець поставив завдання розширити смисловий спектр, зіштовхуючи і спів ставляючи синоніми, омоніми, максимально поглиблюючи насиченість переносних і звуко-сміслових зв'язків. Він використовує зображувальну здатність слова і досягає таким чином естетичної полісемії. Синтез мистецтв, культивований авангардистами, також характерний для творчості М. Йогансена: його поезія і проза музичні, живописні, театральні. Елементи фільмової техніки яскраво простежуються у його творчості, зокрема монтаж визначає принципи організації часу й прос-

тору, структури твору. Футуристський напрям поетичних експериментів, елементи конструктивізму, театральність, суголосна ідеям Леся Курбаса, прагнення техно-мистецького синтезу, елементи абсурду і загальний іронічний дискурс творчості Майка Йогансена дозволяють чітко окреслити місце письменника в українському авангарді 1920-30-х років.

Досвід впровадження методу проектів у процесі вивчення української літератури засвідчує достатньо високий рівень знань студентів, вміння проводити аналогії, аналізувати отримані результати. Зокрема, учасники описуваного процесу зуміли досить компетентно визначити роль і значення творчості Майка Йогансена у літературному процесі 1920-30-х років, виокремити головні компоненти поетичного стилю та світобачення митця, особливу увагу приділивши осмисленню духовних та естетичних складників. Простеження творчої еволюції поета, а також окреслення та аналіз мистецьких уподобань М. Йогансена в інших царинах художнього осягнення світу дозволило сформувати цілісний образ творчої особистості у межах невеликого, але достатньо змістовного дослідження.

Отже, метод проектів у вивченні української літератури дозволяє здійснити таке дослідження, в якому оптимальне поєднання різноманітних інноваційних прийомів роботи (головним чином спрямовані на пошук і творчість) сприяє інтенсифікації та високій якості пізнавальних процесів.

Список використаних джерел:

1. Бобрович Г.А. Метод проектов как способ организации самостоятельных занятий // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, досвід, проблеми: Зб. наук. пр. – Випуск 5 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2004. – С. 23-28.
2. Википедия. Свободная энциклопедия. – Режим доступа: www.humanities.edu.ru/db/sect/31.
3. Деркач І.О. Метод проектів у викладанні іноземних мов. – Режим доступу: intkonf.org/derkach-io-metod-proektiv-u-vikladanni-inozemnih-mov.
4. Насонкина Л.В. Метод проектов как средство реализации личностно ориентированного подхода при изучении иностранных языков. – Режим доступа: www.yspu.yar.ru/vestnik/pedagoga_i_psichologiy/13_4.
5. Палаева Л.И. Метод проектов в обучении английскому языку учащихся среднего этапа обучения общеобразовательной школы. – Режим доступа: www.humanities.edu.ru/db/sect/31.
6. Полат Е.С. Метод проектов в современной школе // Информатика и образование. – 2001. – № 4. – С. 18-20.

The article is devoted to investigation of main types of method of projects, characteristic traits of method are defined, peculiarities of organization of project activities are analyzed.

Key words: of method of projects, cognitive activity.

Отримано: 3.09.2010

УДК 371.13

І. М. Бендера

Подільський державний аграрно-технічний університет

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

У статті проаналізовано шляхи створення мотиваційної атмосфери при організації і проведенні самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах. Вказані та охарактеризовані основні групи мотивів цієї роботи. Наведені приклади наскрізних схем самостійної роботи студентів для окремих дисциплін технічного ВНЗ.

Ключові слова: мотивація, стимул, студент, самостійна робота, ефективність.

Входження України в Європейське співтовариство, зокрема в Болонський процес, зобов'язує нас прийняти нові правила організації навчального процесу та методики проведення занять, які будуть з'являтися з одного боку на узгодженні, а з іншого – на значній активізації самостійної роботи студента.

Назріла необхідність планувати проведення самостійної роботи студентів на основі мотиваційних аспектів, які б дозволили зарегулювати поза аудиторну роботу через самостійну діяльність учнів, студентів і викладачів.

Найбільш близько до проблеми мотивації навчальної діяльності студентів в вищих навчальних закладах підійшли: А.Н. Леонт'єв, В.І. Ковальов, В.І. Чірков, І.А. Зязюн, В.А. Тюрина, М.Г. Чобітко, М.І. Лазарев, Н.С. Смагло [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8].

Значний вклад в теорію «активізації» внесли вчені Національного аграрного університету (сьогодні Національний університет біотехнологій і природокористування) та Подільського державного аграрно-технічного університету